

Ośrodek Pomocy Społecznej

www.milanówek.naszops.pl
ops@ops.milanówek.pl

05 – 822 Milanówek, ul. Kościuszki 16
Tel/fax 22 724-97-92, 22 755-86-35

SPRAWOZDANIE ZA ROK 2019

Z REALIZACJI

**GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY MILANÓWEK NA LATA 2016 – 2020**

Milanówek, marzec 2020

WSTĘP

Przemoc w rodzinie to działania skierowane przeciwko osobom bliskim, które naruszają ich prawa oraz dobra osobiste, powodują cierpienie tak fizyczne jak i psychiczne oraz mają na celu utrzymanie nad nimi kontroli. Przemoc w rodzinie to zjawisko zarówno osobiste, jak i społeczne. Może jej doświadczyć każdy, bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy (przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna), jednakże niezależnie od tego, każda z nich stanowi zagrożenie i jest przestępstwem z art. 207 Kodeksu Karnego.

W Polsce przez wiele lat przemoc domowa nie była nazywana po imieniu. Uważano, że w sprawy rodzinne nie powinny ingerować osoby trzecie, gdyż rodzina sama powinna radzić sobie z wszelkimi trudnościami i problemami. Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, a także skala tego zjawiska sprawia, że ludzie dostrzegają problem przemocy domowej i próbują skutecznie jej przeciwdziałać. Ważne jest, aby ofiary wiedziały gdzie i do kogo mogą zwrócić się o pomoc.

Rozwój spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową powinien opierać się o diagnozę problemu przemocy. Diagnoza ta powinna uwzględniać skalę zjawiska, ofertę placówek i instytucji w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, postawy, kompetencje i doświadczenia w zakresie działań pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową oraz możliwości i bariery podejmowania działań pomocowych.

Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz rodziny powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Praca zespołowa ma kluczowe znaczenie. Zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, daje możliwość uzyskania szerokiej informacji o sytuacji osoby uwikłanej w przemoc, pozwala wspólnie przedyskutować problem, wymieniać spostrzeżenia, wspólnie ustalać najlepszy plan pomocy oraz rozdzielać poszczególne zadania. Żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich podstawowych potrzeb rodziny uwikłanej w przemoc.

1. Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Regulacje w kwestii przemocy w rodzinie zawierają następujące akty prawa:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U z 2020 poz. 218)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 poz. 1507 ze zmianami)
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277)
- oraz przepisy wykonawcze i przepisy prawa miejscowego.

Zgodnie z Uchwałą nr 137/XVIII/16 Rady Miasta Milanówka z dnia 31 marca 2016 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przedkłada Radzie Gminy Milanówek sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni do dnia 31 marca roku następnego, którego głównym celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek, podniesienie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W roku 2019 w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020 współpracowały następujące podmioty:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Burmistrz Miasta Milanówka,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariat Policji w Milanówku,
- Straż Miejska w Milanówku,
- Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim,
- Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Milanówek,
- Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin „Milanowski Promyk”
- Przychodnia NZOZ BIOVENA,
- Przychodnia NZOZ AWEMED,
- Organizacje pozarządowe.

2. Zjawisko przemocy zdiagnozowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku

Przemoc domowa na terenie Gminy Milanówek w odniesieniu do globalnego wymiaru funkcjonowania społecznego jest istotnym problemem rodzin, w których występuje. Z obserwacji prowadzonej przez pracowników socjalnych Ośrodka wynika, że rodziny z problemem przemocy wymagają specjalistycznej pomocy, którą mogą uzyskać w ramach szerokiego wachlarza

świadczonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Skalę zjawiska przemocy na terenie Miasta Milanówek określają dane uzyskane od podmiotów uczestniczących w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, współpracujących w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020 oraz dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej.

3. Analiza działań realizowanych przez podmioty w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020,

W roku 2019 podmioty uczestniczące w realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020, przedstawiły informacje z następujących działań:

- **Ośrodek Pomocy Społecznej**

W roku 2019 wsparciem w formie pracy socjalnej, poradnictwa indywidualnego oraz pomocą materialną objęto łącznie 10 środowisk doświadczających przemocy, w tym objętych wyłącznie pomocą niematerialną było 6 rodzin. Analizując problem występowania przemocy domowej, zauważono, że najczęściej występującą formą przemocy była przemoc fizyczna, oraz przemoc psychiczna. Wśród klientów pomocy społecznej przeważają kobiety, osoby uzależnione i współuzależnione, niewydolne wychowawczo a także osoby niepełnosprawne. W 16 rodzinach z podejrzeniem występowania przemocy przebywało 11 dzieci. Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty w 5 przypadkach wystąpił do Sądu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny.

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Bezpośrednią pomocą potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni. Szczegółowo kompetencje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Ośrodka Pomocy Społecznej regulują poszczególne zapisy ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U z 2019 poz. 1507 ze zmianami), ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U z 2020. poz. 218) oraz inne przepisy prawne. W roku 2019 zadania statutowe Ośrodka w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane były do sierpnia ubiegłego roku przez 2 pracowników socjalnych z działu pracy socjalnej, którzy na podstawie:

- **art. 17 ust. 1 pkt. 13 ustawy o pomocy społecznej**, w ramach profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną pracownicy prowadzili działania na rzecz osób i rodzin wobec których zachodziło podejrzenie występowania przemocy w rodzinie
- **zgodnie z art. 45. ust 1 ustawy o pomocy społecznej** w ramach realizacji programu na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, pracownicy socjalni w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny, świadczyli pracę socjalną w celu rozwinięcia

lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej; Praca socjalna była prowadzona z wykorzystaniem właściwych metod i technik.

- **zgodnie z art. 46 ust 1, 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej, w ośrodku pomocy społecznej**, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód pracownicy Ośrodka udzielali poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego. Poradnictwo prawne realizowane było przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, a nawet ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane było przez procesy diagnozowania, profilaktyki i wsparcia.
- **art. 47 ust 1, 2 ustawy o pomocy społecznej** – w roku 2019 przeprowadzono 29 interwencji kryzysowych mających na celu przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
- **art. 47, ust 3 ustawy pomocy społecznej** – udzielają poradnictwa specjalistycznego oraz pośredniczą w uzyskaniu schronienia dostępnego przez całą dobę w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej gdzie jest udzielana pomoc psychologiczna, prawna itp. osobom doświadczającym przemocy. W 2019 roku do Ośrodka Interwencji Kryzysowej nie skierowano żadnej osoby.
- **art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny o zaistniałej sytuacji powiadamiana jest Policja lub Prokuratura. W 2019 Zespół Interdyscyplinarny złożył do prokuratury 1 wniosek o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
- **zgodnie z art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i art. 207 K.K.**, które definiują przemoc w rodzinie, pracownicy socjalni kierują w takich sprawach pisemne zawiadomienie na Policję. Zadaniem pracowników socjalnych było m.in. monitorowanie przemocy w rodzinie. Wspólnie z dzielnicowymi Komisariatu Policji w Milanówku pracownicy socjalni monitorowali sytuację w 21 rodzinach, w których występuje przemoc.
- **Zespół Interdyscyplinarny**
Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku zapewniał obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. Jednocześnie zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Ośrodek gromadził informacje na temat potrzeb szkoleniowych oraz finansował udział w szkoleniach i konferencjach dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracowników instytucji wchodzących w skład Zespołu, jak również innych służb, instytucji i organizacji realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy. W 2019 roku odbyło się 10 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w następujących terminach: 05.02.2019 roku, 08.02.2019 roku, 11.03.2019 roku, 27.03.2019 roku, 24.04.2019 roku, 08.07.2019 roku, 28.08.2019 roku, 12.09.2019 roku, 02.10.2019 roku, 28.11.2019 roku. Podczas posiedzeń przedstawiane i omawiane były bieżące sprawy dotyczące procedury „Niebieska Karta”. Członkowie Zespołu diagnozowali sytuację w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielania

odpowiedniego wsparcia rodzinie. Analizowane były również możliwości dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym, podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną dotkniętą przemocą. Z przebiegu spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że interdyscyplinarność to szybki i pełen przepływ informacji między służbami, możliwość podjęcia działań skutecznych, zaplanowanych oraz skoordynowanych. W roku 2019 założono 17 „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę, przy czym 15 zostało założonych przez funkcjonariuszy Policji, 1 przez pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku oraz 1 przez pedagoga Szkoły Podstawowej w Milanówku. Liczba kontynuowanych procedur „Niebieska Karta” (rozpoczętych w roku 2018) wyniosła 9. Częstym problemem w rodzinach, w których została założona „Niebieska Karta” był problem uzależnienia od alkoholu oraz współzależnienie.

W okresie od stycznia roku do grudnia 2019 roku powołano 10 grup roboczych. Łącznie grupy robocze zarówno te powołane w 2019 roku, jak i te przeniesione z lat poprzednich odbyły w sumie 66 spotkań. Członkami grup roboczych byli: pracownicy socjalni, dzielnicowi, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku, pedagodzy, kuratorzy zawodowi, asystent rodziny oraz psycholog. Udział wszystkich w/w osób był bardzo istotny w ustaleniu planu pomocy rodzinie w powstrzymaniu zjawiska przemocy. Na spotkania grup roboczych zapraszane były osoby doznające przemocy w rodzinie oraz wzywane osoby podejrzane o stosowanie przemocy.

Członkowie grup roboczych opracowali 10 indywidualnych planów pomocy rodzinie, monitorowali sytuację, w których dochodzi do przemocy oraz dokumentowali działania podjęte wobec rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”.

W omawianym okresie sprawozdawczym zakończono 14 procedur „Niebieska Karta” z czego 3 na skutek zrealizowania indywidualnego planu pomocy oraz 11 na skutek braku zasadności podejmowania dalszych działań.

Wspólna wymiana doświadczeń i spostrzeżeń pozwalała podjąć szersze działania pomocowe. Bezpośredni sposób przekazywania informacji, podejmowanie konkretnych działań niewątpliwie usprawniały pracę i znacznie szybciej pozwalały na osiągnięcie zamierzonego celu.

Efekty działań grup roboczych w 2019 roku w ramach procedur wszczętych w 2019 roku oraz kontynuowanych z okresów wcześniejszych:

- 1 osoba (sprawca przemocy) wziął udział w zajęciach prowadzonych w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego realizowanego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim;
- w ramach wszczętych 6 procedur „Niebieska Karta” zmotywowano rodziny do skorzystania ze wsparcia psychologa w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Milanówku;
- 4 osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku;
- wobec 1 osoby Prokuratura Rejonowa w Grodzisku Mazowieckim wydała postanowienie o opuszczeniu mieszkania zajmowanego wspólnie z ofiarą;

- 2 rodziny zostały objęte pomocą finansową Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku;
- wobec 2 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie toczy się postępowanie w sprawie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w Sądzie Rejonowym Wydział Rodzinny i Nieletnich w Grodzisku Mazowieckim;
- 3 dzieci w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 2019 roku zostało objętych wsparciem psychologa dziecięcego;
- 3 dzieci w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 2019 roku otoczono wsparciem pedagoga szkolnego;
- W okresie sprawozdawczym nie zaistniał przypadek odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 1a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie

W 2019 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- „Grupy robocze w praktyce – praca z osobami doznającymi przemocy w ramach grup roboczych i zespołów interdyscyplinarnych” organizowane przez Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska linia” – 15 osób;
- „Niebieska karta – warsztaty praktyczne”. Szkolenie organizowane było przez Studio Profilaktyki Społecznej” – 2 osoby;
- Konferencja “Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”. Konferencja zorganizowana przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej – 3 osoby.

W celu zwiększenia dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz w celu zapewnienie osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególność ochrony przed przemocą prowadzono poradnictwo specjalistyczne w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy.

Dyżury w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym pełnili specjaliści: dwóch psychologów dla dorosłych, którzy są również specjalistami pomocy ofiarom przemocy, dwóch psychologów dla dzieci, młodzieży i rodziców, dwóch certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień, oraz adwokat. W 2019 roku specjaliści w sumie odbyli 1409 godzin dyżurów, co średnio w miesiącu daje 117 godzin. Warto podkreślić, iż Punkt Informacyjno – Konsultacyjny był dostępny dla mieszkańców Milanówka, od poniedziałku do soboty. W godzinach od 8.00 do 16.00 można było uzyskać pomoc od osoby świadczącej tzw. pierwszy kontakt, zaś w godzinach popołudniowych i wieczornych od specjalistów pracujących w Punkcie. Dodatkowo osoby w sytuacji kryzysowej mogły zawsze skorzystać z kontaktu telefonicznego na numer komórkowy, który był odbierany zarówno popołudniami jak i w weekendy przez pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej zajmującego się profilaktyką i uzależnieniami.

W ramach Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego specjalista prowadził grupę wsparcia dla osób współuzależnionych. Grupa skierowana jest dla osób, które pozostają w bliskim związku

z osobą nadużywającą alkohol lub inne substancje psychoaktywne. Uczestnictwo w spotkaniach grupy pozwala osobom współzależnym zrozumieć nieskuteczność działań zmierzających do powstrzymanie alkoholika od picia, potrzebę pracy nad sobą, a w rezultacie umożliwia odnalezienie stabilizacji emocjonalnej. Dłuższy czas udziału w grupie korzystnie wpływa na rozwój osobisty, wzmacnia odporność na manipulacje i uczy pozytywnego spojrzenia na siebie i innych, a także stwarza szansę naprawy wzajemnych relacji z niepijącymi członkami rodziny, przede wszystkim z dziećmi. W 2019 roku odbyło się 111 godzin spotkań grupowych, w których uczestniczyło średnio od 7 do 10 osób.

W formie indywidualnej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym odbywały się konsultacje udzielane przez specjalistów psychoterapii uzależnień. W 2019 roku zrealizowano 223 godziny dyżurów, podczas których udzielono łącznie 212 porad. W ramach porad specjaliści motywowali osoby uzależnione do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego lub ambulatoryjnego, udzielali porad prawnych oraz prowadzili mediacje rodzinne.

Zrealizowano łącznie 225 godzin dyżurów i udzielono 92 porad prawnych.

Prowadzono także konsultacje psychologiczne dla osób dorosłych współzależnych, będących w kryzysie, doświadczających przemocy lub będących sprawcami przemocy. Zrealizowano łącznie 457 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 460 porad.

Konsultacje świadczone przez psychologów dziecięcych skierowane były do dzieci, młodzieży i ich rodziców, opiekunów. Zrealizowano łącznie 403 godziny dyżurów podczas których udzielono łącznie 310 porad.

Ponadto psycholog zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej prowadził grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. W zajęciach brało udział 5 osób. Odbywały się one od maja do października 2019 roku w wymiarze 2 godzin co dwa tygodnie.

- **Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin** działający w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku dysponuje 40 miejscami jest prowadzony w dwóch punktach miasta Milanówka tj. przy ul. Szkolnej 12 oraz przy ul. Na Skraju 2. Placówki obejmują swoimi oddziaływaniami dzieci i młodzież, w wieku od 6 do 15 lat. Oferta placówek skierowana jest do rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W roku 2019 Klub objął oddziaływaniami opiekuńczo – wychowawczymi ogółem 50 podopiecznych w wieku od 6 do 15 lat. Byli to uczniowie szkół podstawowych w Milanówku. Udzielono wsparcia w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej 37 rodzinom. Placówka ta realizowała zadania poprzez wspieranie rodziny w procesie wychowawczym, udzielanie pomocy dzieciom i rodzicom w sytuacjach kryzysowych, pracę wychowawczą i socjalną, stałą współpracę ze szkołami, pracownikami socjalnymi, kuratorami rodzinnymi, asystentami rodziny oraz innymi instytucjami zajmującymi się problematyką dziecka i rodziny oraz oddziaływaniami z zakresu profilaktyki na poziomie uniwersalnym. W ciągu roku szkolnego pracowała w oparciu o Plan Pracy Opiekuńczo – Wychowawczej.

- **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku:**

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 roku realizowała następujące działania w ramach Programu:

- rozproszyla 20 materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczącym przeciwdziałania przemocy,
- z porad członków Komisji dla osób z problemem przemocy skorzystało 6 osób,
- MKRPA nie wszczęła żadnej procedury Niebieskiej Karty.

- **Komisariat Policji w Milanówku:**

W 2019 roku przeprowadzono 11 interwencji domowych, które związane były z przemocą w rodzinie oraz wszczęto 11 procedur „Niebieska Karta”. Ponadto w Komisariacie Policji rozproszono 25 materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

- **Straż Miejska w Milanówku:**

W 2019 Straż Miejska w ramach działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy 4 razy towarzyszyła pracownikom socjalnym podczas wizyt w środowisku zamieszkania rodzin zagrożonych przemocą. Sama nie podejmowała żadnych interwencji związanych z przemocą. Ponadto Straż Miejska nie rozproszyla materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej BIOVENA** – do przychodni w 2019 roku zgłosiły się 2 osoby doświadczająca przemocy w rodzinie. Wydano dwa zaświadczenia lekarskie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie oraz rozproszano 2 materiały o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczące przemocy.

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej AWEMED** – nie otrzymano żadnych danych dotyczących podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

- **Placówki oświatowe**

Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Ks. Piotra Skargi:

W Szkole Podstawowej Nr 1 zrealizowano 4 programy profilaktyczne „Zagrożenia Młodzieży” – mające na celu podniesienie bezpieczeństwa uczniów, „Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc”, „Krytyka i hejt w Internecie”, „Praca z uczniem trudnym wychowawczo”. Straż Miejska przeprowadzyla warsztaty dotyczące bezpieczeństwa i radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Policja przeprowadzyla warsztaty dotyczące przeciwdziałania przemocy, odpowiedzialność młodego człowieka w świetle prawa, komunikacji i uzależnień, natomiast pedagog i wychowawcy przeprowadzili warsztaty na temat „Uczucia, jak sobie radzić z emocjami” i „wartości w naszym życiu – postawa agresywna, uległa i asertywna. We wszystkich działaniach

profilaktycznych udział wzięło 1445 uczniów i 97 nauczycieli (niektórzy uczniowie i nauczyciele brali udział w kilku programach).

Powyższe działania profilaktyczne były finansowane ze środków własnych szkoły, ze środków OPS w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii i były prowadzone przez pedagogów, wychowawców klas, Policję Straż Miejską oraz Pana Piotra Deputowskiego i Pana Mariusza Jędrzejko.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Armii Krajowej:

W Szkole Podstawowej Nr 2 zrealizowano 2 programy profilaktyczne z zakresu podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy i przeciwdziałania przemocy. Pierwszy program to „Bezpieczna szkoła – profilaktyka zachowań agresywnych”, natomiast drugi to „Zatrzymaj cyberprzemoc” – prowadzony przez Piotra Deputowskiego. Ponadto Policja zorganizowała warsztaty na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich.

W sumie w programach skierowanych do dzieci udział wzięło 286 uczniów.

Powyższe działania profilaktyczne były finansowane ze środków przeznaczonych w budżecie miasta na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Fryderyka Chopina:

W Szkole Podstawowej Nr 3 zrealizowano pogadankę na temat stosowania opracowanych procedur bezpieczeństwa w sytuacjach zagrożenia. Uczniowie klas I – III wzięli udział w spotkaniu ze Strażą Miejską na temat bezpieczeństwa w drodze do szkoły i ze szkoły. W klasach IV – VIII Policja przeprowadziła warsztaty „Stop przemocy i agresji”, „Bezpieczeństwo w czasie ferii zimowych” i „Bezpieczne wakacje”. W klasach III zrealizowano program profilaktyczny „Przyjaciele Zippiego” dla około 50 uczniów. Ponadto uczniowie szkoły zostali przeszkoleni w zasadach bezpiecznego korzystania z komputera i internetu.

W ramach doskonalenia zawodowego pedagog i psycholog szkolny wzięli udział w Międzynarodowej Konferencji „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie zorganizowanej przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę.

We wszystkich działaniach profilaktycznych udział wzięło 840 uczniów i 52 nauczycieli (niektórzy uczniowie i nauczyciele brali udział w kilku programach).

Źródłem finansowania wyżej wymienionych działań profilaktycznych były środki własne szkoły oraz środki budżetowe miasta przeznaczone na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Przedszkole Nr 1 w Milanówku:

W milanowskim przedszkolu w 2019 roku zrealizowano warsztaty dla nauczycieli na temat „Agresja i przemoc w rodzinie w kontekście rozwoju dziecka”, w których udział wzięło 20 nauczycieli. Ponadto odbywały się porady i konsultacje dla rodziców oraz zajęcia terapeutyczne dla dzieci objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną z rodzin zagrożonych przemocą. Wszystkie zajęcia były przeprowadzane ze środków własnych. Ponadto pracownicy przedszkola

współpracowali z asystentami rodziny oraz pracownikami socjalnymi Ośrodka Pomocy Społecznej i kuratorami Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim.

4. EWALUACJA PROGRAMU REALIZOWANEGO W ROKU 2019

Głównymi celami strategicznymi *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020* jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Poniżej przedstawiono opis realizacji działań dla osiągnięcia celów operacyjnych określonych w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020*.

Realizacja celu 1: Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Milanówek

W ramach działań mających na celu diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Milanówek Ośrodek Pomocy Społecznej zebrał dane z instytucji odnośnie zjawisk przemocy na terenie miasta. Badania ankietowe zostaną przeprowadzone w trakcie trwania programu, podobnie jak badania skuteczności pomocy udzielonej ofiarom przemocy. Środowiska, w których wystąpiła przemoc w rodzinie były diagnozowane przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”.

Realizacja celu 2: Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Podnosząc świadomość społeczną na temat zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono w szkołach programy profilaktyczne dla uczniów i nauczycieli, których celem było przede wszystkim wyczulenie uczniów na zjawiska przemocy zarówno w rodzinie, jak i przemocy rówieśniczej. Warsztaty te miały na celu wypracowanie pozytywnych postaw w rodzinach i wzbudzenie wśród nauczycieli większej wrażliwości na przemoc.

Realizacja celu 3: Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny

W kwestii zapewnienia pomocy rodzinom, w których występuje przemoc zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie przyjmuje Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z Policją i Punktem Informacyjno – Konsultacyjnym, w którym dyżurują specjaliści: psycholog dla dorosłych, psycholog dla dzieci i młodzieży, pedagog, prawnik i mediator sądowy, psycholog – specjalista pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, specjalista psychoterapii uzależnień. W ramach pomocy funkcjonuje grupa wsparcia dla osób współuzależnionych, grupa wsparcia

dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych oraz grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

Pracownicy socjalni w ramach grup roboczych przy procedurach „Niebieskiej Karty” prowadzą szeroko zakrojoną pracę socjalną na rzecz pomocy zarówno ofiarom przemocy, jak i w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z dzielnicowymi Komisariatami Policji w Milanówku regularnie monitorują środowiska, w których występuje przemoc. Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje i ma możliwość umieszczenia osoby doznającej przemocy wraz z dziećmi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Piastowie.

Realizacja celu 4: Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia

Osoby pracujące z ofiarami przemocy i jej potencjalnymi sprawcami w miarę możliwości biorą udział w szkoleniach, natomiast pracownicy instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego na zorganizowanych spotkaniach wymieniają się informacjami, analizują realizację planów pracy z rodziną, ustalają dalsze postępowanie z rodziną dotkniętą zjawiskiem przemocy.

Realizacja celu 5: Współpraca różnych instytucji w celu ograniczenia skutków występowania przemocy

Współpracując ze sobą instytucje znajdujące się na terenie Gminy Milanówek wymieniają ze sobą doświadczenia i dobre praktyki mające na celu przeciwdziałanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie. Przedstawiciele tych instytucji biorą udział w pracach grup roboczych i starają się wypracować jednolite standardy zasad współpracy w zakresie lokalnych służb i instytucji na rzecz spójnych i skutecznych działań. W zakresie realizacji Gminnego Programu kontynuowano także współpracę organizacją pozarządową.

Realizacja celu 6: Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłaszali do komisji osoby, co do których istnieją podejrzenia stosowania przemocy, wnioski o objęcie leczeniem odwykowym, czego następstwem w niektórych przypadkach było złożenie do sądu wniosku o przymusowe leczenie. Jeden ze sprawców przemocy brał udział w zajęciach w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. Wsparcie indywidualne sprawcom przemocy było udzielane zarówno przez pracowników socjalnych, jak i dzielnicowych a także psychologów i terapeutów.

PODSUMOWANIE

Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek w roku 2019 przyczyniła się w szczególności do zwiększenia dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą oraz podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Poszczególne działania były dostosowane do zmieniających się potrzeb i zagrożeń. Uwzględniały w szczególności zapobieganie zjawisku przemocy poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej.

Reasumując, podczas realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek w roku 2019 uzyskano zakładane rezultaty.

REKOMENDACJE

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zaleca się dalsze prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących negatywnych skutków społecznych i prawnych wynikających ze stosowania przemocy, a także mechanizmów przemocy. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki na temat możliwych form pomocy w przypadku wystąpienia w rodzinie zjawiska przemocy, broszury lub rozmieszczone na terenie Miasta plakaty.

Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych rekomenduje się zachować i rozwijać stałą współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze przemocy oraz w dalszym ciągu organizować szkolenia i kursy mające na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry pracującej z rodzinami, w których występuje problem przemocy.

Sporządził: Paweł Kordys, Specjalista pracy socjalnej